

פרק ב' : התקצוב והניהול הכספי

1. כללי

1.1 תקציב התרבוטק ניזון משלושה מקורות שונים, כדלקמן: תקציב משרד התרבות, תקציב העירייה והכנסות מהגבייה מהקהל הרחב עבור שירותי הספרייה ועבור פעילויות התרבות.

1.2 הביקורת בדקה את היקף תקציב התרבוטק שהתקבל מגורמים אלו בשנים 2011-2013 ואת אופן ניצולו.

2. פירוט התקציבים

2.1 להלן בטבלה הנתונים על היקף תקציבים אלו לשנת 2011 ואופן ניצולם:

<u>תיאור המשימה</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תכנון תקציבי</u> (ב-₪)	<u>ההוצאה בפועל</u> (ב-₪)	<u>הערות</u>
פעילות תרבותית/פרסום	-	274,000	86,248	הקצבת משרד התרבות
רכש ספרים	-		101,558	הקצבת משרד התרבות
רכש ציוד ספרני	-		71,508	הקצבת משרד התרבות
הדרכות צוות	-		990	הקצבת משרד התרבות
סה"כ תקציב משרד התרבות		274,000	260,304	עודף בסך 13,696 ש"ח
פעילות "מועדון הסרט הטוב"	-	12,000	12,000	תקציב עמותת "יד לבנים"
פעילות "זהירות בדרכים"	-	10,000	10,000	תקציב הרשות הארצית לזהירות בדרכים

התרבוטק

<u>הערות</u>	<u>ההוצאה בפועל</u> <u>(ב-ש)</u>	<u>תכנון תקציבי</u> <u>(ב-ש)</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תיאור המשימה</u>
	22,000	22,000		סה"כ תקציב מגורמים שונים
	58,691	59,000	823/780	פעילות תרבותית/פרסום
הגבייה הסתכמה ב- 32,177 ש"ח סעיף תקציבי 323/491	30,075	50,000	823/783	פעילות ספרייה- מותנה
	9,281	9,500	823/560	ציוד משרדי
	2,265	3,000	823/420	החזקת מבנים
	6,606	8,000	823/740	החזקת מעלית
	4,000	4,000	823/781	כריכת ספרים
	1,866	2,500	823/782	הוצאות שונות
	123,648	214,500	823/431	חשמל
עודף בסך 114,068 ש"ח	236,432	350,500		סה"כ תקציב עירוני

2.2 מהנתונים בטבלה עולה כי:

- 2.2.1 סך התקציב של משרד התרבות לתרבוטק הסתכם בשנת 2011 ב- 274,000 ש"ח. הביקורת בדקה ומצאה כי בשנה זו נוצל סך של 260,304 ש"ח בלבד מתקציב זה, כך שנותרה יתרה בלתי מנוצלת בסך 13,696 ש"ח.
- 2.2.2 משרד התרבות מגדיר את אופן ניצולו של התקציב אותו הוא מעניק לרשויות באמצעות הגדרת טווח של אחוזים מסך התקציב לכול אחד מהנושאים.

התרבוטק

2.2.3 להלן בטבלה פירוט הטווח באחוזים מהתקציב בכול אחד מנושאי הפעילות הממומנים מתקציב זה, הצעת מנהל התרבוטק לחלוקת התקציב במגבלות הטווח והניצול בפועל:

הנושא	הטווח באחוזים	הצעת מנהל התרבוטק באחוזים	ניצול בפועל באחוזים	הפער בין ההצעה ובין הניצול בפועל
רכש ספרים	55-40	54	37	-17
תרבות	35-20	26	31	5
ציוד	30-5	16	26	10
השתלמות	8-2	4	0.4	-3.6
סה"כ		100	94.4	

2.2.4 הנתונים בטבלה משקפים את הצעתו של מנהל התרבוטק לבצע שינויים בחלוקת התקציב לנושאים השונים גם בשונה מהטווח שהוגדר לו על ידי משרד התרבות. עם זאת, הדבר לא בהכרח בא לידי ביטוי בניצול התקציב בפועל.

2.2.5 תקציב העירייה לתרבוטק לא כולל עלויות שכר הסתכם ב- 206,357 ₪.

2.2.6 בשנה זו נותר עודף בסך 114,068 ₪ בתקציב העירוני, אולם רובו נובע מהוצאה נמוכה יותר בהוצאות החשמל. להוציא סעיף זה, ניצול התקציב העירוני בפועל הסתכם בקירוב ל- 100% במרבית סעיפי התקציב, מלבד סעיפי החזקת מעלית, החזקת מבנים והוצאות שונות.

2.2.7 הרשות הארצית לזהירות בדרכים מימנה פעילות בסך 10,000 ₪, ואילו ארגון "יד לבנים" מימן פעילות בסך 12,000 ש"ח.

2.2.8 עלויות השכר של עובדי התרבוטק לשנת 2011 הסתכמו בכ- 1,045,000 ₪.

2.2.9 בשנת 2011 נוצל סך של 36,865 ₪ עבור הוצאות פרסום. סך זה מהווה 62.5% מסך התקציב המיועד לפעילות בתרבוטק ופרסומה – סעיף תקציבי 823/780. הדבר נובע מהעובדה שמשרד התרבות מממן את מרבית מפעילויות התרבות והתקציב העירוני משלים את פעילות הפרסום והשיווק.

התרבוטק

2.2.10 היעד לגביית הכספים - הכנסות מפעילויות התרבות ושירותי הספרייה - בסך של 50,000 ש"ח לא מומש. בפועל נגבו רק 32,177 ₪. כתוצאה מכך, נרשם בשנת 2012 ביעד זה סכום נמוך יותר בהתאם לסכום שנגבה בשנת 2011, קרי, 30,000 ₪ בלבד.

2.2.11 במסמכי תכנית העבודה השנתית של התרבוטק לשנת 2011 לא נמצאו פעולות במימון תקציבים בלתי רגילים.

2.3 להלן בטבלה הנתונים על היקף תקציבים אלו **לשנת 2012** ואופן ניצולם:

<u>הערות</u>	<u>ההוצאה בפועל</u> (ב-₪)	<u>תכנון תקציבי</u> (ב-₪)	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תיאור המשימה</u>
הקצבת משרד התרבות	142,765	322,000	-	פעילות תרבותית
הקצבת משרד התרבות	169,045		-	רכש ספרים
הקצבת משרד התרבות	99,499		-	רכש ספרני ציוד
הקצבת משרד התרבות	2,550		-	הדרכות צוות
גירעון בסך 91,859 ש"ח	413,859	322,000		סה"כ תקציב משרד התרבות
תקציב הרשות הארצית לזהירות בדרכים	10,000	10,000	-	פעילות "זהירות בדרכים"
	58,238	60,000	823/780	פעילות ופרסום
	1,432	3,000	823/420	תחזוקת מבנים

התרבוטק

<u>הערות</u>	<u>ההוצאה בפועל</u> <u>(ב-₪)</u>	<u>תכנון תקציבי</u> <u>(ב-₪)</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תיאור המשימה</u>
	235,455	247,000	823/431	חשמל
	7,686	8,000	823/740	החזקת מעליות
	2,494	2,500	823/781	כריכת ספרים
	2,492	2,500	823/782	הוצאות שונות
הגבייה הסתכמה ב- 38,837 ₪	3,572	30,000	823/783	פעילות ספרייה (מותנה)
	7,984	8,500	823/560	הוצאות משרדיות
עודף בסך 39,647 ₪	319,353	359,000		סה"כ תקציב עירוני
מפעל הפיס	טרם נוצל	350,000	3727/822 תב"ר	שיפוץ הלובי והכניסה+ חיזוקי בטיחות סביב המבנה
מפעל הפיס	טרם נוצל	350,000	תב"ר	חלוקת חלל מבנה פנימי
מפעל הפיס	טרם נוצל	150,000	תב"ר	שיפוץ סניף אביטל
	לא אושר	8,000	תב"ר	הדרכה במוזיאון
	לא אושר	+55,000 תשלום לארכיבאי	תב"ר	הקמת ארכיון היסטורי ממוחשב

התרבוטק

2.4 מהנתונים בטבלה עולה כי :

2.4.1 סך התקציב של משרד התרבות לתרבוטק הסתכם בשנת 2012 ב- 322,000 ₪. הביקורת בדקה ומצאה כי בשנה זו נוצל סך של 413,859 ₪ מתקציב זה, כך שמדובר **לכאורה** בגירעון בסך 91,859 ₪. מנהל התרבוטק הסביר כי פער זה נובע מניצול כספי שנת 2013.

2.4.2 כאמור לעיל, משרד התרבות מגדיר את אופן ניצולו של התקציב אותו הוא מעניק לרשויות באמצעות הגדרת טווח של אחוזים מסך התקציב לכול אחד מהנושאים.

2.4.3 להלן בטבלה פירוט הטווח באחוזים מהתקציב בכול אחד מנושאי הפעילות הממומנים מתקציב זה, הצעת מנהל התרבוטק לחלוקת התקציב במגבלות הטווח והניצול בפועל :

הנושא	הטווח באחוזים	הצעה מנהל התרבוטק באחוזים	ניצול בפועל באחוזים	הפער בין ההצעה ובין הניצול בפועל
רכש ספרים	55-40	48	52	4
תרבות	35-20	35	44	17
ציוד	30-15	15	30	15
השתלמות	6-2	2	0.8	-1.2
סה"כ		100	126.8	

2.4.4 הנתונים בטבלה משקפים את הצעתו של מנהל התרבוטק לבצע שינויים בחלוקת התקציב לנושאים השונים גם בשונה מהטווח שהוגדר לו על ידי משרד התרבות. עם זאת, הדבר לא בהכרח בא לידי ביטוי בניצול התקציב בפועל.

2.4.5 תקציב העירייה לתרבוטק לא כולל עלויות שכר שהסתכמו ב- 359,000 ₪. בהוצאות העירייה לתרבוטק חל גידול בסך 109,424 ₪ בהשוואה לשנת 2011. גידול זה, המהווה 53% מתקציב 2011 בא לידי ביטוי בהוצאות החשמל בלבד.

התרבוטק

2.4.6 בשנה זו נותר עודף בסך 39,647 ₪ בתקציב העירוני, אולם רובו נובע מהוצאה נמוכה יותר בסעיף תקציבי פעילות הספרייה (מותנה). להוציא סעיף זה, ניצול התקציב העירוני בפועל הסתכם בקרוב ל- 100% במרבית סעיפי התקציב, מלבד סעיפי פעילות ופרסום, החזקת מבנים, הוצאות חשמל והוצאות משרדיות.

2.4.7 בשנת 2012 לא התקיימה פעילות במימון עמותת "יד לבנים" כפי שהתקיימה בשנת 2011. לדברי מנהל התרבוטק, המימון לפעילות זו הופסק ביוזמתה של עמותת "יד לבנים", לאחר שנוכחה כי חברי העמותה אינם משתתפים בפעילות. התרבוטק ממשיך לקיים פעילות זו מתקציבו השוטפים (כולל גביית דמי השתתפות).

2.4.8 עלויות השכר של עובדי התרבוטק לשנת 2011 הסתכמו בכ- 998,756 ₪.

2.4.9 בשנת 2012 נוצל סך של 41,147 ₪ עבור הוצאות פרסום. סך זה מהווה 70% מסך התקציב המיועד לפעילות בתרבוטק ופרסומה - סעיף תקציבי 823/780. הדבר נובע מהעובדה שמשרד התרבות מממן את מרבית מפעילויות התרבות והתקציב העירוני משלים את פעילות הפרסום והשיווק.

2.4.10 היעד לגביית כספים - הכנסות מפעילויות התרבות ושירותי הספרייה - בסך של 30,000 ש"ח מומש ואף בסכום גבוה יותר. עם זאת, סכום הגבייה נוצל עבור הוצאות התרבוטק רק באחוז קטן מאד - כ-9% בלבד.

2.5 להלן בטבלה הנתונים הנכונים עד למועד הביקורת על היקף תקציבים אלו לשנת 2013 ואופן ניצולם :

<u>תיאור המשימה</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תכנון תקציבי (ב-₪)</u>	<u>ההוצאה בפועל (ב-₪)</u>	<u>הערות</u>
פעילות תרבותית	-	334,452	141,620	הקצבת משרד התרבות
רכישת ספרים	-		107,735	הקצבת משרד התרבות
רכישת ספרני ציוד	-		54,664	הקצבת משרד התרבות

התרבוטק

<u>הערות</u>	<u>ההוצאה בפועל (ב-שח)</u>	<u>תכנון תקציבי (ב-שח)</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תיאור המשימה</u>
הקצבת משרד התרבות	9,341		-	הדרכות צוות
	313,360	334,452		סה"כ תקציב משרד התרבות
	59,890	60,000	823/780	פעילות ופרסום
סך של 660 שח משוריין לטובת התרבוטק וטרם נוצל	2,500	2,500	823/420	תחזוקת מבנים
	179,834	278,000	823/431	חשמל
	7,038	8,000	823/740	החזקת מעליות
	2,408	2,500	823/782	הוצאות שונות
	2,489	2,500	823/781	כריכת ספרים
כמחצית מהסכום משוריין לטובת התרבוטק וטרם נוצל	30,000	30,000	823/783	פעילות ספרייה (מותנה)
סך של 2,820 שח משוריין לטובת התרבוטק וטרם נוצל	8,000	8,000	823/560	הוצאות משרדיות
	292,159	391,500		סה"כ תקציב עירוני

התרבוטק

<u>הערות</u>	<u>ההוצאה בפועל (ב-שח)</u>	<u>תכנון תקציבי (ב-שח)</u>	<u>סעיף תקציבי</u>	<u>תיאור המשימה</u>
מפעל הפיס	טרם נוצל		3727/822 תב"ר	שיפוץ הלובי והכניסה + חיזוקי בטיחות סביב המבנה
מפעל הפיס	טרם נוצל		תב"ר	חלוקת חלל מבנה פנימי
מפעל הפיס	טרם נוצל		תב"ר	שיפוץ סניף "אביטל"
	לא אושר		תב"ר	הדרכה במוזיאון
	לא אושר		תב"ר	הקמת ארכיון היסטורי ממוחשב

2.6 מהנתונים בטבלה עולה כי :

2.6.1 סך התקציב של משרד התרבות לתרבוטק מסתכם בשנת 2013 ב- 334,452 שח.

תקציב זה נוצל כמעט במלואו עד למועד הביקורת.

2.6.2 כאמור לעיל, משרד התרבות מגדיר את אופן ניצולו של התקציב אותו הוא

מעניק לרשויות באמצעות הגדרת טווח של אחוזים מסך התקציב לכול אחד מהנושאים.

2.6.3 להלן בטבלה פירוט הטווח באחוזים מהתקציב בכול אחד מנושאי הפעילות

הממומנים מתקציב זה, הצעת מנהל התרבוטק לחלוקת התקציב במגבלות הטווח והניצול בפועל, עד למועד הביקורת :

התרבוטק

הנושא	הטווח באחוזים	הצעת מנהל התרבוטק באחוזים	ניצול בפועל באחוזים	הפער בין ההצעה ובין הניצול בפועל
רכישת ספרים	55-40	34	32	-2
תרבות	35-20	46	42	-4
ציוד	30-15	17	16	-1
השתלמות	6-2	3	3	---
סה"כ		100	93	

2.6.4 הנתונים בטבלה משקפים את הצעתו של מנהל התרבוטק לבצע שינויים בחלוקת התקציב לנושאים השונים גם בשונה מהטווח שהוגדר לו על ידי משרד התרבות. עם זאת, הדבר לא בהכרח בא לידי ביטוי בניצול התקציב בפועל.

2.6.5 אחוז הניצול בפועל של הקצבת משרד התרבות לתרבוטק מתקרב לניצול בשיעור של כ-100% וזאת חודשיים לפני תום שנת הכספים. הדבר עשוי להעיד על קיום פעילויות וביצוע רכישות תוך כדי ניצול מירבי של התקציב.

2.6.6 תקציב העירייה לתרבוטק לא כולל עלויות שכר הסתכם ב- 391,500 ₪. מדובר בעלייה של 9% בהשוואת לתקציב העירוני משנת 2012.

2.6.7 סך הוצאות התרבוטק הנוגעות לתקציב העירייה הסתכמו בשיעור של כ-100% להוציא יתרה בסך 100,000 ₪ בסעיף הוצאות החשמל.

2.6.8 בשנת 2013 לא התקיימה פעילות במימון הרשות הארצית לזהירות בדרכים כפי שהתקיימה בשנים 2011-2012 עם גני הילדים בעיר. לטענת מנהל התרבוטק, הדבר נבע מחוסר שיתוף פעולה מצד מנהלת המחלקה לגיל הרך.

3. ניהול התקציב

3.1 מנהל התרבוטק נוהג להכין הזמנות עבודה המהוות הזמנות "מסגרת" לחלק מסעיפי התקציב במקרים בהם ההוצאות הינן בסכומים קטנים ולעיתים קרובות, כגון: כריכת ספרים.

3.2 תקציבי משרד התרבות נוצלו בהתאם לסיכומים שסוכמו בין נציגיהם לבין מנהל התרבוטק. כספי התקציב הללו לא הועברו לחשבונות העירייה, אלא מימנו פעולות או רכישות בהתאם לתכניות.

התרבוטק

- 3.3 תקציב עמותת "יד לבנים" עבור פרויקט "מועדון הסרט הטוב" גם לא הועבר לחשבונות העירייה, אלא בוצעו תשלומים ישירות לספקי השירות. העירייה מימנה את הפרסום לפרויקט זה באמצעות סעיף תקציבי פעילות ופרסום.
- 3.4 מנהל התרבוטק מקפיד על תיוקם של עותקים מהאסמכתאות להזמנות העבודה, הצעות מחיר כו', בול הנוגע לתקציבי העירייה ומשרד התרבות.
- 3.5 בעבר, בוצע המעקב התקציבי אחר סעיפי התקציב של התרבוטק על ידי מנהל התרבוטק, באמצעות דוחות תקופתיים שנמסרו לו על ידי חשבת האגף בהתאם לדרישתו.
- 3.6 בהתאם להמלצת הביקורת, ניתנה הרשאה למנהל התרבוטק לצורך כניסה לתוכנת המחשב לקבל נתונים מתוכנת הנהלת החשבונות של העירייה בכול הנוגע לניהול תקציב התרבוטק ואופן ניצולו. כתוצאה מכך, מנהל התרבוטק עורך את המעקב אחר אופן ניצול התקציב באופן עצמאי ללא תלות בחשבות האגף.
- 3.7 סך ההכנסות שהתקבל מגבייה מקהל המשתתפים בפעילויות התרבות והמשתמשים בשירותי הספרייה הופקד לחשבון העירייה תחת סעיף אחד, להוציא "דמי הפיקדון" שנגבו מהנרשמים (המנויים) החדשים לספרייה שהופקדו תחת סעיף תקציבי אחר.
- 3.8 מנהל התרבוטק ערך מעקב ופילוח של ההכנסות בגין פעילויות התרבות, כך שניתן היה לדעת מה היה סך ההכנסה מכול פעילות תרבות שבוצעה בנפרד. בנוסף, נערך פילוח של ההכנסות מפעילויות התרבות ומשירותי הספרייה בנפרד, כך שניתן לדעת מהי ההכנסה בכול אחד מהתחומים הללו.

4. דיווח למשרד התרבות

- 4.1 על פי הנחיות משרד התרבות, על מנהל התרבוטק לדווח אחת לשנה על ההוצאות וההכנסות השנתיות של התרבוטק.
- 4.2 להלן בטבלה הדיווחים שהועברו למשרד התרבות המתייחסים לשנים 2011 ו-2012:

התרבוטק

הכנסות	שנת 2011 (ב-₪)	שנת 2012 (ב-₪)	הערות
הרשות המקומית	1,131,328	1,299,256	
ההוצאות			
שכר	1,045,328	998,756	(כ) - 8.5 משרות + שני עובדים (שעתיים)
רכישת ספרים/פרסומים	2,500	2,500	
פעולות תרבות	59,000	59,000	
הצטיידות	9,500	9,500	
שוטפות	15,000	229,500	(לא כולל הוצ' חשמל) (כולל הוצ' טלפון)
שיפוצים	-----	-----	
סה"כ ההוצאות	1,131,328	1,299,256	

4.3 הנתונים בטבלה מצביעים על כך שלא חל שינוי בהיקף התקציב העירוני לתרבוטק בין השנים 2011 ו-2012 וכן באופן ניצולו בתחומים השונים.

5. תקציבים בלתי רגילים

5.1 בשנים 2011-2013 הציגה הנהלת התרבוטק מספר יעדים, כגון שיפוצים המיועדים להרחבת פעילות התרבוטק, שעל מנת ליישם נדרש היה תקציב בלתי רגיל.

5.2 הביקורת בדקה ומצאה כי במהלך השנים הללו לא אושרו התקציבים הבלתי רגילים ויעדים אלו לא יושמו.

6. ניהול הגבייה

6.1 התרבוטק מהווה מוקד גבייה עירוני חיצוני בשל העובדה כי חלק מהפעילויות/השירותים המתקיימות/ים בו כרוכות/ים בתשלום.

6.2 הנהלת התרבוטק קבעה תעריפים אחידים לפעילויות התרבוטק הכרוכות בתשלום. להלן פירוט התעריפים:

התרבוטק

הפעילות	התעריף (ב-₪)	הערות
כניסה לאירועי תרבות	35-12	בהתאם לסוג האירוע. קיימים אירועים שהכניסה אליהם היא ללא תשלום.
רכישת ספרים ישנים	10-1	שוק ספרים
פיקדון תמורת השאלת ספרים	35	לספר אחד
קנס על איחור בהחזרת ספר	2.5	לכול שבוע איחור
אובדן ספר	150% מעלות הספר	בהתאם להנחיות מחלקת הספריות
אובדן עטיפת ספר	3	
השחתת ספר	בהתאם להיקף הנזק הכספי	יכול להגיע למצב של 150% ממחיר הספר או ספר חלופי
הדפסת דף טקסט במדפסת	0.5	
הדפסת דף עם תמונות במדפסת	2	
סריקה	0.5	
כריכה (עד 20 דפים)	10	כול 10 דפים נוספים - תוספת 2 ש"ח
צילום דף	0.3	חברה חיצונית. ההכנסות אינן שייכות לתרבוטק
שליחת פקס (עד 5 דפים)	3	
הזמנת פעילות תרבותית סגורה	100%-50% מעלות המפעיל	הפעילות מסובסדת מתקציב התרבוטק
השכרת חלל אוו/ ציוד	בהתאם לנוהל	הנוהל טרם אושר סופית

6.3 על פי חוק הספריות, שירותי הספרייה יינתנו ללא תשלום. עם זאת, ניתן לגבות עבור :

התרבוטק

- 6.3.1 איחור בהחזרת ספר, ובלבד ששיעור התשלום לא יעלה על כפל המחיר של משלוח תזכורת לכול שבוע של איחור.
- 6.3.2 אי החזרתו של ספר או השחתתו, ובלבד ששיעור התשלום לא יעלה על מחירו הריאלי של הספר בתוספת חמישים אחוז.
- 6.3.3 שמירת ספר לקורא לפי בקשתו.
- 6.3.4 מתן מסמך שנועד להישאר בידי הקורא בין שהוא העתקה ממסמך הפתוח לעיון בספרייה הציבורית ובין שאינו העתקה כאמור.
- 6.4 הביקורת בדקה ומצאה כי תעריפי הגבייה המפורטים בטבלה לעיל תואמים את ההנחיות, להוציא הפיקדון הנגבה עבור השאלת הספרים. לדברי מנהל התרבוטק, במידה שלא יגבה פיקדון מינימאלי זה, הדבר עלול להביא לכך שספרים שיושאלו לא יוחזרו לספרייה והנזק הכספי יהיה רב. גבייה זו נהוגה במרבית הספריות הציבוריות.
- 6.5 גביית דמי המנוי בספרייה הופסקה משנת 2008, עם החלת חוק הספריות. משרד המדע, התרבות והספורט משתתף בעלויות החזקתן וניהולן של הספריות הציבוריות המיועדות לרכישת ספרים, מימון פעולות תרבות מסוגים שונים ותחזוקה שוטפת (מענק לשיפוצים).
- 6.6 הביקורת בחנה את אופן **ניהול הכספים בתרבוטק**, על פי הנוהל העירוני "גביית כספים במוקדי הגבייה העירוניים והתחשבות כספית עם גזברות העירייה", שמשפרו 3.02.3, ולהלן ממצאיה:
- 6.7 בהתאם לסעיף 5.1 בנוהל, על מנהל החטיבה למנות בכתב מורשה לגביית כספים בכול אחד ממוקדי הגבייה שעליהם הוא אחראי. עותקים מכתבי המינוי יימצאו אצל חשבי החטיבות/האגפים ובענף שטרות.
- 6.8 הביקורת בדקה ומצאה כי המורשים לגביית הכספים בתרבוטק הם שלושה: מנהל התרבוטק ו-2 עובדות נוספות. עותקים מכתבי המינוי נמצאו בענף שטרות.
- 6.9 העובדים המורשים לגביית הכספים אמורים לחתום על טופס התחייבות להפקיד במועד את הכספים שגבו בתמורה לקבלת פנקס קבלות או כרטיסים או שוברי תשלום ועל שטר הביטחון להבטחת התחייבות זו, כנדרש בסעיף 5.2.1 לנוהל. הביקורת בדקה ומצאה כי בענף שטרות נמצאים טופסי ההתחייבות של מורשי הגבייה חתומים כנדרש.
- 6.10 לדברי מנהל התרבוטק, רק הגובים המורשים, דהיינו הוא ו-2 העובדות הנוספות, עוסקים בפועל בגביית הכספים בגין פעילויות התרבוטק, ושאר העובדים שאינם מורשים לכך לא עוסקים בגבייה. לאחרונה, בהתאם לבקשתו של מנהל התרבוטק קיבלה עובדת נוספת בתרבוטק הרשאה לגביית הכספים.

התרבוטק

6.11 גביית הכספים תיעשה בתמורה למתן קבלה במעמד התשלום. חל איסור חמור לקבל כספים ללא מתן קבלה עבור התשלום. הביקורת מצאה כי הכספים המתקבלים בתרבוטק הינם כספים מזומנים בלבד, וזאת בשל הסכומים הנמוכים יחסית הנגבים מהתושבים. יש לציין בחיוב רב כי לתרבוטק הונפקו פנקסים בעלי שוברים שבהם נקוב סכום התשלום מראש והקבלות ניתנות למשלמים בהתאם לתשלום שבוצע במעמד התשלום.

6.12 פנקסי קבלות וכרטיסים הינם מסמכים בעלי ערך כספי, שהנפקתם תיעשה אך ורק באמצעות ענף שטרות. חל איסור חמור להדפיס פנקסים אלו באופן עצמאי.

הביקורת בדקה ומצאה כי מנהל התרבוטק קיבל מענף שטרות פנקסים ובהם כרטיסים שעליהם מוטבע סכום התשלום מראש והגבייה בוצעה באמצעות כרטיסים אלו בלבד. יש לציין, שמדובר בסכומים נמוכים, החל מחצי שקל ועד 50 ₪.

6.13 עם זאת, "דמי הפיקדון" הנגבים מהתושבים הנרשמים לספרייה עבור שירותי השאלת הספרים נגבים בשיטה שונה. לרשות מנהל התרבוטק הונפקו שוברי זיכוי הנמסרים לידי הנרשמים החדשים המתבקשים לשלם בסניפי הדואר או הבנק. לשאלת הביקורת מדוע "דמי הפיקדון" נגבים בשיטה שונה, השיב מנהל התרבוטק כי הסיבה לכך נעוצה בעובדה שמדובר ב"דמי פיקדון" שאין העירייה אמורה להשתמש בהם אלא לשומרם.

6.14 הביקורת סבורה כי יש לאפשר לתושבים לשלם את "דמי הפיקדון" בתרבוטק ולהימנע מגבייתם באופן שונה הגורם לטרטור התושב. "דמי הפיקדון" ייגבו בפנקס הקבלות המיוחד לגבייה זו וכך ניתן יהיה להציגם בסופו של דבר בספרי הנהלת החשבונות של העירייה.

6.15 בנוסף, בידי מנהל התרבוטק או/ו חשבת האגף לא היו מצויים הנתונים על סך ההכנסות מ"דמי הפיקדון" ועל הסכום שהופקד בחשבון העירייה בגין גבייה זו.

6.16 שטרות הכסף מ- 50 ₪ ומעלה ייבדקו במוקדי הגבייה באמצעות עט סימון לזיהוי שטרות כסף מזוייפים (יועבר פס סימון באמצעות עט בסימון על שטר הכסף ובמידה שהוא ישחיר שטר הכסף הינו מזוייף). הביקורת בדקה ומצאה כי בתרבוטק לא נעשה שימוש בעט סימון והוא כלל לא נמסר לשימושם של עובדי התרבוטק.

6.17 בהתאם לסעיף 5.7.1 בנוהל, על גובה הכספים להכין בסוף כול יום עבודה דוח קופה יומי אשר בו יפורטו התקבולים שהתקבלו במהלך יום העבודה. סכום התקבולים יתאים לסכום הקבלות שנרשמו ביום זה. הביקורת בדקה ומצאה כי אכן מנהל התרבוטק מקפיד על רישום דוח הקופה היומי שלו ושל העובדת הנוספת העוסקת בגביית הכספים, אולם אין הוא משתמש בטופס המצוי בנוהל הגבייה, אלא בטבלת אקסל במחשב שהכין בעצמו. לטענתו, בטבלה זו יש לו מעקב מדוייק אחר השימוש בפנקסים שהונפקו לו. הביקורת סבורה שיש לבצע שינויים/תיקונים בטבלה זו על מנת שתתאים לכללי הרישום החשבונאי.

התרבוטק

6.18 אין להלין כספים במוקדי הגבייה. יש להפקידם במהלך יום העבודה בקופת העירייה או בחשבון הבנק שבו מתנהלת הפעילות הכספית של מוקד הגבייה, אלא אם מדובר בכספים מועטים או בכספים הנגבים בשעות אחה"צ/הערב שלא ניתן להפקידם בקופת העירייה או בבנק. כספים אלו יישמרו אך ורק במקומות מאובטחים לשמירת הכספים. בסופי שבוע ובחגים אין להלין כספים במזומן במוקד הגבייה. במוקד גבייה שבו קיים מקום מאובטח לשמירת כספים- ניתן להלין עד 3,000 ₪ במזומן, כולל כספי "הקופה הקטנה".

6.19 הביקורת בדקה ומצאה כי במספר מקרים במהלך השנים 2011-2013, בוצעו הפקדות כספים בסכום הגבוה מהסכום המותר להלין בכספת.

6.20 להלן פירוט הפקדות אלו :

תאריך	הסכום (ב-₪)	הפער (ב-₪)
24.3.2011	6,253	3,253
13.7.2011	3,724	724
19.1.2012	3,222	222
7.2.2012	4,028	1,028
13.3.2012	3,753	753
19.4.2012	3,818	818
4.6.2012	4,074	1,074
26.8.2012	3,175	175
10.10.2012	3,306	306
14.2.2013	8,786	5,786

6.21 יש להקפיד על הפקדת הכספים עוד בטרם יצטברו בכספת כספים בסכום הגבוה מהסכום המותר על פי הנוהל. לחילופין, ניתן להגיש בקשה להגדלת הסכום במידת הצורך. לדברי מנהל התרבוטק, פנייתו בעניין זה אל מנהל מחלקת החשבות נענתה בחיוב, אולם בתנאי שהמיקום של הכספת יהיה בהתאם לדרישות הנוהל. בשלב זה החלון בחדר בו מצוייה הכספת אינו מסורג ודלת הכניסה אל החדר אינה מברזל. יש לציין כי מבנה התרבוטק מוגן במערכת אזעקה המחוברת למוקד ובמצלמות אבטחה.

6.22 התחשבות של מנהל התרבוטק עם מנהלת ענף שטרות בגזירות העירייה מבוצעת ביוזמתו בהתאם להיקף הכספים שנגבו בתרבוטק.

התרבוטק

- 6.23 אין להשתמש בכספים שנגבו, מעת גבייתם ועד להפקדתם בקופת העירייה, לכול מטרה שהיא. הביקורת בדקה ומצאה כי במקרים בהם יש להחזיר לקורא את "דמי הפיקדון" בעקבות ביטול רישומו, נעשתה החזרת הכספים בהתאם לכללים המקובלים בנוהל "קופה קטנה".
- 6.24 בהתאם לנוהל, הכספת או ארון הברזל שבהם נשמרים הכספים יותקנו בתוך חדר שחלונותיו מסורגים בסורגים מחוזקים, שלמים ותקינים. דלת הכניסה לחדר הינה דלת ברזל, כגון פלדלת.
- 6.25 בחדר המאובטח תותקן מערכת אזעקה עם גלאי נפח שתהיה מחוברת למוקד 101.
- 6.26 הכספת תהיה מקובעת ומבוטנת לרצפה ולקיר בטון, ובמקום מוסתר ככול האפשר. הכספת תותקן באופן מקצועי, רצוי על ידי ספק הכספות, וזאת בכדי שיקשה להוציאה אל מחוץ למבנה.
- 6.27 הביקורת בדקה ומצאה כי במבנה ספריית "בית צדיק" קיימות שתי כספות: גדולה (חדשה) וקטנה (ישנה). כספות אלו מוצבות אחת בסמוך לשנייה ומקובעות לרצפה ולקיר החדרון בו הן ממוקמות.
- 6.28 כאמור לעיל, בחדרון בו מצויות הכספות קיים חלון שאין מותקנים בו סורגים וכן דלת החדרון והדלת החיצונית המובילה לחדרון זה הינן דלתות עץ ולא דלתות ברזל.
- 6.29 בתרבוטק מותקנת מערכת אזעקה עם גלאי נפח המחוברת למוקד 101. בחדרון בו מצויות הכספות קיימת עינית של מערכת זו. בנוסף, קיימת מצלמת אבטחה המכוונת לכניסה לחדר זה.
- 6.30 במבנה ספריית "אביטל" קיימת כספת קטנה הממוקמת בחדר פנימי שחלונותיו מסורגים.
- 6.31 המורשים להשתמש בכספות אלו הם: בספריית "צדיק" - מנהל התרבוטק ועובדת נוספת, ללא תלות האחד בשנייה, ובספריית "אביטל" - עוזרת הספרנית.
- 6.32 לדבריו של מנהל התרבוטק, קוד הכספת מוחלף אחת לחודש, והוא האחראי הבלעדי לביצוע ההחלפה.
- 6.33 כול מנהל יחידה יוודא באופן אישי שנוהל הגבייה מצוי בידי גובה הכספים וכי הוא פועל על פיו. הביקורת בדקה ומצאה כי נוהל הגבייה ידוע הן למנהל התרבוטק והן לעובדת הנוספת האחראית גם היא לגביית הכספים.
- 6.34 מעת לעת יבצעו חשבי החטיבות/האגפים בקרה מדגמית במוקדי הגבייה הכספיים שבתחום אחריותם במטרה להקיף אחת לשנה את כול מוקדי הגבייה שבאחריותם. החשבים ייעזרו בשאלון אותו ימלאו המצורף כנספח ו' לנוהל. החשבים יעבירו את השאלון המלא למנהל מחלקת החשבות בעירייה לצורך ביקורת ותיקון הליקויים.

התרבוטק

- 6.35 הביקורת בדקה ומצאה כי במהלך השנים 2011 ועד שנת 2013 בוצעו שתי ביקורות **בלבד** בתרבוטק. הביקורות בוצעו בסמיכות זמנים תמוהה (הבדל של 3 ימים בלבד). האחת בוצעה בתאריך 25.3.2012 והשנייה בוצעה בתאריך 28.3.2012.
- 6.36 סיכום הביקורת (השאלון) מיום 25.3.2012 לא נחתם על ידי מבצע הביקורת, כך שלא ברור מי ביצע את הביקורת. בביקורת זו התברר כי מנהל התרבוטק האחראי על הנושא מקפיד על הוצאת דוח קופה יומי.
- 6.37 עם זאת, שאלון הביקורת חסר ואין התייחסות כלל לסעיפים רבים בו אף שהם רלוונטיים לבדיקה.
- 6.38 סיכום הביקורת (השאלון) מיום 28.3.2012 נחתם על ידי חשבת האגף לתרבות ותכנון אסטרטגי.
- 6.39 בתום הביקורת נקבע כי תיערך ביקורת בחודש יוני 2012, אולם היא לא התקיימה ואף לא בתאריך אחר עד למועד הביקורת הנוכחית.
- 6.40 מנהל מחלקת החשבות, האחראי למעקב אחר ביצוע הוראה זו בנוהל, לא העיר לעורך הביקורת על כך.

7. הכנסות מ"דמי פיקדון"

- 7.1 הביקורת בדקה את היקף ההכנסות מ"דמי פיקדון" לתרבוטק בשנים 2011-2013, ולהלן ממצאיה:

השנה	סה"כ ההכנסות (ב-₪)	סה"כ הזיכויים לפורשים מהספרייה (ב-₪)	סה"כ ההכנסות בקיצוז הזיכויים (ב-₪)
שנת 2011	37,505	3,970	33,535
שנת 2012	31,500	3,700	27,800
שנת 2013 (עד לחודש אוקטובר 2013)	29,053	985	28,068

התרבוטק

7.2 מהנתונים בטבלה ניתן להסיק כי בשנת 2011 מספרם של הנרשמים (המנויים) החדשים היה גדול ממספרם בשנת 2012 בשיעור של כ- 16%. עם זאת, גם כמות הפורשים ירדה בשיעור של כ- 7% בשנת 2012 בהשוואה לשנת 2011.

7.3 מתקבל הרושם כי בשנת 2013 חלה עלייה במספרם של הנרשמים (המנויים) החדשים, וזאת על פי הנתונים הקיימים עד לחודש אוקטובר.